

**Luxemburg den 14 oktober 2024
(OR. en)**

14146/24

**DEVGEN 139
ACP 98
ENV 975
ONU 110
RELEX 1216**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	14 oktober 2024
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	13832/24 + COR 1
Ärende:	Ökenspridning, markförstöring och torka – Rådets slutsatser (14 oktober 2024)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om ökenspridning, markförstöring och torka, som godkändes av rådet vid dess 4050:e möte den 14 oktober 2024.

Rådets slutsatser om ökenspridning, markförstöring och torka**EUROPEISKA UNIONENS RÅD**

1. UPPREPAR sitt engagemang för Agenda 2030 för hållbar utveckling och dess mål för hållbar utveckling, särskilt delmål 15.3 om att till 2030 bekämpa ökenspridning, återställa förstörd mark och jord, inklusive mark som drabbats av ökenspridning, torka och översvämningar, samt sträva efter att uppnå en värld utan nettoförstöring av mark,
2. ERINRAR OM att ökenspridning, markförstöring och torka utgör stora miljömässiga, ekonomiska, sociala och säkerhetsmässiga utmaningar för hållbar utveckling och NOTERAR MED ORO att torka blir allt vanligare och ökar i intensitet och att ökenspridning och markförstöring förvärras globalt och i EU, KONSTATERAR att FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning (UNCCD) är hörnstenen i de globala insatserna för att ta itu med ökenspridning, markförstöring och torka,
3. ERKÄNNER vikten av flerpартpartnerskap som sammanför multilaterala organisationer, offentliga förvaltningar, det civila samhällets organisationer, den privata sektorn, lokalsamhällen, jordbrukare, skogsbrukare, boskapsskötare och markförvaltare, urfolk och andra markanvändare samt allianser för att bekämpa ökenspridning, markförstöring och torka och uppnå markförsämringsneutralitet, och VÄLKOMNAR initiativ såsom Internationella alliansen för motståndskraft mot torka, initiativet den stora gröna muren och dess accelerator samt det internationella året för betesmark och nomadiserande boskapsskötare (International Year of Rangelands and Pastoralists), som bidrar till globala insatser för att bygga upp motståndskraft mot torka, bekämpa ökenspridning samt stoppa och vända markförstöring,
4. ERINRAR OM rådets slutsatser om halvtidsöversynen av det åttonde miljöhandlingsprogrammet – Vägen framåt mot en grön, rättvis och inkluderande omställning för ett hållbart Europa, som antogs i juni 2024, och särskilt uppmaningen i slutsatserna till en systematisk och konsekvent EU-strategi på internationell nivå för att ta itu med klimatförändringar, föroreningar, avskogning, markförstöring, markexploatering och minskad biologisk mångfald, särskilt genom att påskynda och utöka genomförandet av naturbaserade lösningar som definierats vid det femte mötet i FN:s miljöförsamling (UNEP/EA.5/Res.5),

*STÄRKA EU:S ÅTAGANDEN NÄR DET GÄLLER ATT HANTERA ÖKENSPRIDNING,
MARKFÖRSTÖRING OCH TORKA*

5. ERINRAR OM rådets slutsatser som stöder rekommendationerna i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 33/2018, ”Ökenspridning i EU: ett växande hot som kräver ökade insatser”, och UPPMANAR kommissionen att lägga fram en integrerad EU-omfattande handlingsplan för att bekämpa ökenspridning, markförstöring och torka, i syfte att bygga upp motståndskraft mot torka och uppnå markförsämringsneutralitet i EU senast 2030, på grundval av en fullständig konsekvensbedömning,
6. VÄLKOMNAR den ambitiösa visionen i EU:s markstrategi för 2030 om att alla EU:s markekosystem ska vara friska senast 2050 som ett sätt att stoppa och hejda ökenspridning och markförstöring och upprätthålla det gröna vattenkretsloppet, som påverkar nederbördsmonstren i inlandet och bidrar till vattenhushållning och motståndskraft mot torka och översvämningar, samt EU-uppdraget ”En giv för den europeiska marken” inom ramen för Horisont Europa, och NOTERAR i detta sammanhang framstegen i diskussionerna om kommissionens förslag till direktiv om markövervakning och markresiliens (lag om markövervakning),
7. BETONAR behovet av att kommissionen och medlemsstaterna genomför förordningen om restaurering av natur som en prioriterad fråga, inbegripet en utökning av naturbaserade lösningar för regenerativ markförvaltning och proaktiv hantering av torka,
8. VÄLKOMNAR de pågående insatserna på EU-nivå för att identifiera miljöskadliga subventioner och FRAMHÅLLER vikten av att ta hänsyn till deras inverkan på ökenspridning, markförstöring och torka, BETONAR att det bör fastställas ambitiösa mål på medellång sikt för att fasa ut eller reformera sådana subventioner,
9. ÄR MEDVETET OM sambandet mellan mark- och vattenförvaltning, UNDERSTRYKER vikten av ett integrerat tillvägagångssätt för planering och hantering av torka och halvtorra klimatförhållanden och UPPMANAR de medlemsstater som riskerar att drabbas av torka och/eller vattenbrist att vid behov utarbeta planer för hantering av torka, samordnade med åtgärder inom ramen för, och integrerade i, relevant politik, inbegripet allmän planering av relevanta politikområden, särskilt vattenfrågor som definieras i ramdirektivet för vatten,
10. INSER att bevarandet av naturresurser såsom mark och vatten är avgörande för människors säkerhet och att ökenspridning, markförstöring och torka samt vattenbrist kan öka risken för tvångsförflyttningar, instabilitet, osäkerhet och konflikter,

11. FRAMHÅLLER det pågående stöd som EU och dess medlemsstater tillhandahåller på global, regional och nationell nivå genom instrument för yttre åtgärder, såsom instrumentet Europa i världen och Global Gateway, UPPMANAR EU och dess medlemsstater att betona vikten av regenerativ markförvaltning och styrning av mark i sina yttre åtgärder och att fortsätta att främja internationella partnerskap och engagemang som rör bekämpning av ökenspridning, markförstöring och torka,
12. BETONAR att det är viktigt att intensifiera den fortsatta integreringen av ökenspridning, markförstöring och torka i relevant politik och relevanta investeringsplaner inom markrelaterade samsamarbetssektorer, särskilt jordbruk och livsmedelsproduktion (särskilt genom agroekologiska metoder och landskapsstrategier, inbegripet ekologiskt jordbruk), mark- och stadsplanering, infrastruktur och vattenförvaltning, ÄR MEDVETET OM potentialen hos agroekologi, skogslandskap och återställande av ekosystem som en integrerad, övergripande strategi som medför många fördelar, inte bara för återställande av jord och mark och förbättring av markbördighet utan även för biologisk mångfald och ekosystem, lagring av koldioxid, klimatanpassning, resurseffektivitet, livsmedelstrygghet och nutrition samt ekonomisk utveckling,
13. ERKÄNNER den avgörande betydelsen av konsekvent finansiering i strävan efter hållbar markförvaltning och återställande av mark, ÄR MEDVETET OM behovet av att se över finansieringen från befintliga instrument och utnyttja alternativa privata och blandade finansieringskällor, särskilt i syfte att operativt genomföra insatser mot ökenspridning, markförstöring och torka och genomföra åtgärder för återställande av ekosystem som bygger på användning av naturbaserade lösningar,
14. BETONAR att metoder för regenerativ markförvaltning, restaureringsinsatser och åtgärder för att stoppa avskogning och skogsförstörelse fram till 2030 är avgörande för att uppnå markförsämringsneutralitet globalt; det är i detta hänseende viktigt att uppnå hållbara, spårbara och transparenta värdekedjor som frikopplar jordbruksproduktion från avskogning och från skogsförstörelse och markförstöring, samtidigt som betydelsen av åtgärder på efterfråge- och utbudssidan erkänns,
15. ERKÄNNER vikten av FN:s initiativ för tidig varning för alla när det gäller att stärka internationellt samarbete och internationell dataintegrering i fråga om övervakning av och prognoser om torka,
16. UNDERSTRYKER vikten av att följa WHO:s One health-modell i kampen mot ökenspridning, markförstöring och torka och möjliggöra strukturella diskussioner om politisk samstämmighet mellan relevanta sektorer och ämnesområden på lokal, nationell, regional och internationell nivå,

*EU:S PRIORITERINGAR FÖR DET 16:E MÖTET I PARTSKONFERENSEN FÖR UNCCD
OCH DÄREFTER*

17. INSER med oro att trycket på de globala markresurserna ständigt ökar och NOTERAR att de främsta drivkrafterna för markförstöring världen över bland annat inbegriper ohållbar förvaltning av naturresurser, förändrad markanvändning, förlust av biologisk mångfald, ohållbart jordbruk och jordbruksexpansion, avskogning, oplanerad stadsutbredning, hårdgörning av mark, avfolkning av landsbygden, föroreningar, klimatförändring, samt gruvdrift och stenbrytning,
18. VÄLKOMNAR det arbete som utförts av, och NOTERAR rapporterna från den mellanstatliga arbetsgruppen om torka, i syfte att identifiera alternativ för att förbättra den proaktiva hanteringen av torka i hela världen, och rapporterna från den mellanstatliga arbetsgruppen om halvtidsutvärderingen av UNCCD:s strategiska ram för 2018–2030 för att fastställa prioriteringar och utarbeta rekommendationer för den andra perioden av UNCCD:s strategiska ram,
19. BETONAR behovet av att stärka åtgärderna på alla nivåer för att ta itu med ökenspridning, markförstöring och torka och deras drivkrafter, särskilt genom att integrera och utöka användningen av identifierade och beprövade lösningar för att bekämpa ökenspridning, markförstöring och torka, inbegripet hållbar förvaltning av naturresurser, cirkulär ekonomi, regenerativ markförvaltning, trädjordbruk och hållbar betesteknik, agroekologiska metoder och proaktiv hantering av torka,
20. EFTERLYSER, för att markförsämringsneutralitet ska kunna uppnås till 2030, en omvandling av jordbruks- och livsmedelssystemen så att de blir hållbara, motståndskraftiga mot torka och klimatsmarta, på grundval av de 13 principer för agroekologi som fastställts av högnivåpanelen av experter inom livsmedels- och nutritionstrygghet inom FAO:s kommitté för globalt tryggad livsmedelsförsörjning, och UNDERSTRYKER relevansen av bidraget från koalitionen för agroekologi och det internationella initiativet ”4 promille”,
21. BETONAR behovet av att stärka UNCCD:s kunskapsbas och förbättra det stöd som tillhandahålls via kommittén för vetenskap och teknologi för att underlätta ett mer välgrundat beslutsfattande, UNDERSTRYKER behovet av att stärka tillhandahållandet av användbara verktyg genom gränssnittet mellan vetenskap och politik, för att stärka samarbetet mellan detta gränssnitt, den mellanstatliga panelen för klimatförändringar och den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster och att involvera internationella och nationella vetenskapliga organisationer, inbegripet den akademiska världen, samt andra grupper i processen,

22. BETONAR att ett effektivt och ändamålsenligt sekretariat för UNCCD och en sund budget som är ändamålsenlig med avseende på kostnadseffektivitet är nödvändiga förutsättningar för att säkerställa en tillförlitlig administrativ och ekonomisk förvaltning av UNCCD, UPPREPAR att det är viktigt att beakta de rekommendationer som den gemensamma inspektionsenheten har utfärdat i nära dialog med parterna i UNCCD, särskilt principerna om god förvaltning, effektivitet, transparens, opartiskhet, ansvarsskyldighet och riskhantering,
23. LOVORDAR det goda samarbetet mellan Globala miljöfonden (GEF) och UNCCD, som lett till den senaste tidens ökning av stödet från GEF för att hjälpa konventionsländerna att uppfylla sina rapporteringsskyldigheter och genomföra banbrytande projekt och program för att uppnå markförsämringsneutralitet, inbegripet frivilliga mål för att uppnå markförsämringsneutralitet, samt att utarbeta sin nationella plan för torka,
24. ÄR MEDVETET OM den kommande nionde påfyllnaden av GEF (GEF-9) och INSER att detta är ett tillfälle för partskonferensen för UNCCD (COP) att begära en betydande andel av GEF-9 för fokusområdet ”markförstöring”, samtidigt som man uppmuntrar sidovinster med GEF:s övriga fyra fokusområden,
25. UNDERSTRYKER, i linje med Abidjanförklaringen från COP15 för UNCCD om att uppnå jämställdhet för framgångsrik jordåtervinning, vikten av jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt; kvinnors besittningsrätt till mark, deras deltagande i besluts-, planerings- och genomförandeprocesser, kapacitetuppbyggnad och kvinnors tillgång till värdekedjor och finansieringsverktyg måste stärkas för att säkerställa att UNCCD genomförs på ett jämställdhetsmedvetet och omdanande sätt,
26. VÄLKOMNAR sammankallandet av arbetsgruppen för jämställdhet (Gender Caucus) och arbetsgruppen för ungdomar (Youth Caucus) vid COP16 för UNCCD som viktiga plattformar för att främja jämställdhet och rättvisa mellan generationerna inom ramen för genomförandet av konventionen,
27. UNDERSTRYKER, i linje med de fakultativa riktlinjerna för ansvarsfull förvaltning av markområden, fiskevatten och skogar från kommittén för globalt tryggad livsmedelsförsörjning (CFS), den betydelse en säker besittningsrätt har för hållbar utveckling och bekämpning av ökenspridning, markförstöring och torka,
28. BETONAR vikten av ett fullständigt och inkluderande deltagande av urfolk i beslutsprocesser i enlighet med rätten till fritt, på förhand inhämtat och välinformerat samtycke,

29. BETONAR att främjande av ungdomars deltagande är avgörande för att bekämpa ökenspridning, markförstöring och torka, UNDERSTRYKER behovet av att ge ungdomar egenmakt genom de resurser, den utbildning och de plattformar och politiska instrument som behövs, så att de effektivt kan bidra till UNCCD:s uppdrag,
30. FRAMHÅLLER vikten av en strategi som omfattar hela samhället och av inkluderande deltagande i beslutsfattandet, och ÅTAR SIG att främja en gynnsam miljö som främjar civilsamhällesorganisationers aktiva deltagande och medverkan i UNCCD, ERKÄNNER behovet av att ge civilsamhällesorganisationer och UNCCD:s panel för civilsamhällesorganisationer tillräckliga resurser och lämplig utbildning så att de på ett effektivt sätt kan bidra till UNCCD:s uppdrag,
31. VÄLKOMNAR FN:s uppförandekod för att förebygga trakasserier, inbegripet sexuella trakasserier, och UPPMANAR till en obehindrad tillämpning och ett obehindrat genomförande av uppförandekoden i alla processer inom ramen för konventionen, särskilt under multilaterala konferenser,
32. UPPMANAR partskonferensen för UNCCD att bättre beakta effekterna av skadliga subventioner som bidrar till ökenspridning, markförstöring och torka, och UPPMANAR med kraft partskonferensen att föra upp denna fråga på dagordningen för nästa partskonferens för att inleda en reflektion om hur sådana subventioner kan fasas ut och omdirigeras till mer hållbara markförvaltningsmetoder, och därigenom också bidra till genomförandet av åtgärds mål 18 i det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald,
- SYNERGIER MED ANDRA MULTILATERALA MILJÖAVTAL OCH INTERNATIONELLA PROCESSER*
33. ÄR MEDVETET OM det ömsesidiga beroendet och kopplingarna mellan ökenspridning, markförstöring och torka, klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, vattenbrist och föroreningar, BEKRÄFTAR sitt åtagande att ta itu med dessa nödsituationer på ett effektivt, integrerat och konsekvent sätt, FRAMHÅLLER den viktiga roll som hållbar markförvaltning och återställande av mark spelar och behovet av att ta itu med kopplingen mellan vatten, livsmedel, hälsa, mark, biologisk mångfald, klimat, avskogning och föroreningar på ett starkt, holistiskt och integrerat sätt som omfattar ömsesidigt fördelaktiga strategier, med starka sociala och miljömässiga skyddsåtgärder, bland annat genom naturbaserade lösningar enligt definitionen i Unep/EA.5/Res.5, och ekosystembaserade strategier, BETONAR behovet av att minimera kompromisser och maximera synergieffekter,

34. ÄR MEDVETET OM att det 16:e mötet i partskonferensen för konventionen om biologisk mångfald (CBD), det 29:e mötet i partskonferensen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) och det 16:e mötet i partskonferensen för UNCCD äger rum i anslutning till varandra, vilket utgör en unik möjlighet för Riokonventionerna att ömsesidigt stödja varandra, att bidra till genomförandet av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling och uppnåendet av dess mål för hållbar utveckling och att ta itu med klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald samt ökenspridning, markförstöring och torka på ett samverkande sätt,
35. ÄR FAST BESLUTET att på ett effektivt och integrerat sätt ta itu med förlusten av biologisk mångfald, försämringen av tillståndet för ekosystem, mark, vatten och hav samt klimatförändringar och föroreningar, och EFTERLYSER därför ett närmare och förstärkt samarbete och en förstärkning av synergier mellan de tre Riokonventionerna och andra multilaterala avtal och initiativ på alla nivåer, inbegripet finansinstitut, andra relevanta FN-initiativ och internationella processer,
36. EFTERLYSER ett förbättrat samarbete mellan CBD, UNFCCC och UNCCD på alla nivåer, särskilt när det gäller genomförandet av det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald, Parisavtalet och programmet för fastställande av mål om markförsämringsneutralitet, genom bättre användning av den gemensamma sambandsgruppen för Riokonventionerna, fördjupat samarbete och ökade synergier mellan deras partskonferenser under 2024 och därefter, i syfte att även undersöka möjligheterna till gemensamt arbete mellan konventionerna, och ökat samarbete på nationell nivå, särskilt med avseende på utveckling, översyn och genomförande av nationella strategier och handlingsplaner för biologisk mångfald, nationellt fastställda bidrag, nationella anpassningsplaner, nationella handlingsprogram, frivilliga nationella mål för att uppnå markförsämringsneutralitet, nationella planer för torka och nationella vägar till livsmedelssystem,
37. EFTERLYSER, vad särskilt gäller bekämpningen av avskogning och behovet av att förbättra bevarandet, återställandet och den hållbara förvaltningen av skogar, och med beaktande av resolutionen från det 19:e mötet i FN:s skogsforum om halvtidsöversynen av FN:s strategiska plan för skog och efterföljande beslut från FAO/COFO, att partnerskapet för samarbete i skogsfrågor används bättre och att FN:s avdelning för ekonomiska och sociala frågor stärker sin stödverksamhet med inriktning på kopplingar för att även främja proaktiva sektorsövergripande åtgärder som syftar till att bekämpa ökenspridning, markförstöring och torka.